सन २०२३-२४ मध्ये कृषि यांत्रिकीकरण उप अभियानांतर्गत रु.१४५००.३७ लाख किंमतीच्या वार्षिक कृती आराखड्यास मान्यता देणेबाबत.

महाराष्ट्र शासन

कृषि, पशुसंवर्धन, दुग्धव्यवसाय विकास व मत्स्यव्यवसाय विभाग

शासन निर्णय क्रमांक :-कृयांयो-२०२३/प्र.क्र.१७५/८-अे

मादाम कामा मार्ग, हुतात्मा राजगुरु चौक,

मंत्रालय, मुंबई-३२.

दिनांक : २१ जुलै,२०२३.

संदर्भ -:

१. केंद्र शासनाच्या कृषि व शेतकरी कल्याण मंत्रालय, कृषि व शेतकरी कल्याण विभागाचे पत्र क्र. १३-१७/२०२३-PC, दिनांक १४.४.२०२३
२. कृषि विभाग शासन पत्र क्रमांक RKV-०१२३/C.R. १३/१४-A, दिनांक ३०.५.२०२३
३. कृषि संचालक (वि. व प्र.) यांचे पत्र क्र.कृआ/विप्र-यांत्रि/न.क्र.१९०/२०२३-२४/२३४३४/२०२३, दिनांक १७.७.२०२३

प्रस्तावना :

राज्यात केंद्र पुरस्कृत कृषि यांत्रिकीकरण उपअभियान राबविण्यात येत आहे. सदर उप अभियानांतर्गत एकूण आठ घटक असून घटक क्र. १ व २ हे नवीन तंत्रज्ञानाने विकसित केलेल्या संयंत्रांची प्रात्यक्षिके, प्रशिक्षण व चाचणीबाबत आहेत. घटक क्र. १ व २ यासाठी केंद्र हिश्श्याचे प्रमाण १०० टक्के आहे. उर्वरित ६ घटकांसाठी केंद्र व राज्य शासनाच्या निधी हिश्श्याचे प्रमाण ६०:४० असे आहे.

राष्ट्रीय कृषि विकास योजना (RKVY) अंतर्गत कृषि यांत्रिकीकरण उपअभियान कार्यक्रमाची सन २०२३-२४ मध्ये अंमलबजावणी करण्यासाठी केंद्र शासनाने दिनांक १७.२.२०२३ च्या पत्रान्वये रु.७००० लाख रकमेची तरतूद केलेली आहे. राष्ट्रीय कृषि विकास योजना RKVY कॅफ्टेरिया अंतर्गत कृषि यांत्रिकीकरण उपअभियान समाविष्ट केल्यामुळे RKVY च्या मुख्य सचिवांच्या अध्यक्षतेखालील SLSC च्या दिनांक १७.५.२०२३ रोजीच्या बैठकीत केंद्र हिस्सा रु.८७२४.२२ लाख व त्यासाठीचा पूरक राज्य हिस्सा रु.५७७६.१५ लाख याप्रमाणे एकूण रु.१४५००.३७ लाख निधीच्या वार्षिक कृती आराखडयास मान्यता दिली आहे. त्यानुसार कृषि यांत्रिकीकरण उपअभियान अंतर्गत सन २०२३-२४ साठीच्या वार्षिक कृती आराखड्यास प्रशासकीय मान्यता प्रदान करण्याची बाब शासनाच्या विचाराधीन होती.

<u>शासन निर्णय -:</u>

१. राष्ट्रीय कृषि विकास योजना (RKVY) अंतर्गत कृषि यांत्रिकीकरण उपअभियान कार्यक्रमांतर्गत सन २०२३-२४ मध्ये केंद्र हिस्सा रु.८७२४.२२ लाख व त्यासाठीचा पूरक राज्य हिस्सा रु.५७७६.१५ लाख याप्रमाणे एकूण रु. १४५००.३७ लाख किंमतीच्या वार्षिक कृती आराखडयास प्रशासकीय मान्यता प्रदान करण्यात येत आहे.

रुपये लाखात

प्रवर्ग	केंद्र	राज्य	एकूण
सर्वसाधारण	६५७२.०३	४३४१.३५	१०९१३.३८
अनुसूचित जाती	१२४१.५८	८२७.७२	२०६९.३१
अनुसूचित जमाती	९१०.६१	६०७.०७	१५१७.६८
एकूण	८७२४.२२	५७७६.१४	१४५००.३६

२. या उप-अभियानाकरीता वितरीत केलेला निधी केंद्र शासनाने वार्षिक कृति आराखड्यात मंजूर केलेल्या बाबींवर खर्ची टाकावा तसेच, अनुदानाची रक्कम लाभार्थ्यांना महा-डीबीटी प्रणालीद्वारे आधारसंलग्न बँक खात्यावर सार्वजनिक वित्तीय व्यवस्थापन प्रणालीव्दारे जमा करावी.

३. सदर योजनेंतर्गत ट्रॅक्टर या बाबीसाठी अनुसूचित जाती/जमाती, महिला, अल्प व अत्यल्प भूधारक शेतकऱ्यांसाठी किंमतीच्या ५०% किंवा रु. १.२५ लाख यापैकी जे कमी असेल ते आणि इतर शेतकऱ्यांसाठी ४०% किंवा रु.१ लाख यापैकी जे कमी असेल ते याप्रमाणे अनुदान देण्यात यावे.

४. सदर वार्षिक कृती आराखडयामधील पिकनिहाय तसेच घटक / उपघटक निहाय मंजूर आर्थिक व भौतिक लक्षांकाचे विवरण सोबतच्या **परिशिष्ट-अ** मध्ये नमूद केले आहे. सदर अभियानाची केंद्र व राज्याच्या ६०:४० आर्थिक सहभागाच्या प्रमाणात अंमलबजावणी करण्यात यावी.

५. इतर यंत्र/अवजारांच्या बाबतीत केंद्र शासनाच्या कृषि यांत्रिकीकरण उप अभियानाच्या मार्गदर्शक सूचना, अटी व शर्तीचे काटेकोरपणे पालन करण्यात यावे.

६. सदर निधी खर्च करतान तो विहित कार्यपध्दती अनूसरून सर्व वित्तीय कायदे/प्रक्रियाचे/वित्तीय अधिकारांच्या मर्यादे/C.V.C. तत्वानुसार/ प्रचलित शासन निर्णय/ नियम/ परिपत्रक/तरतुदीनुसार, बजेट व कोषागार नियमावलीनुसार खर्च करण्याची कार्यवाही अंमलबजावणी यंत्रणांनी करावी. कोणत्याही परिस्थितीत कुठलाही शासन नियम/ अधिकाराचा भंग होणार नाही, याबाबत दक्षता घेण्याची जबाबदारी संबंधित क्षेत्रिय कर्यालयाची राहील.

७. कृषि यांत्रिकीकरण उप अभियानाच्या उद्दिष्ट पूर्तीसाठी, संचालक (निविष्ठा व गुणनियंत्रण), कृषि आयुक्तालय यांनी केंद्र शासनाच्या मार्गदर्शक सूचना विचारात घेऊन उदिष्टनिहाय अंमलबजावणी विषयक सविस्तर सूचना सर्व क्षेत्रीय अधिकाऱ्यांना निर्गमित कराव्यात. केंद्र शासनाच्या मार्गदर्शक सूचनांप्रमाणे या योजनेचा आर्थिक व भौतिक प्रगतीचा मासिक अहवाल प्रत्येक महिन्याच्या ५ तारखे पर्यंत केंद्र शासनास सादर करावा.

८. सदर अभियानाच्या अंमलबजावणीकरीता केंद्र व राज्य हिस्स्याचा निधी प्रवर्गनिहाय ६०:४० प्रमाणात वेळोवेळी अर्थसंकल्पीय वितरण प्रणालीद्वारे आयुक्त (कृषि) यांना उपलब्ध करुन देण्यात येईल. सदर निधी केंद्र व राज्य हिस्स्याच्या पुढील लेखाशिर्षाखाली सन २०२३-२४ करिता करण्यात आलेल्या अर्थसंकल्पीय तरतूदीतून खर्ची टाकण्यात यावा -

प्रवर्ग	केंद्र हिस्सा	राज्य हिस्सा
सर्वसाधारण प्रवर्ग	मागणी क्रमाक:- डी-३ २४०१ पीक संवर्धन, (००)११३-कृषि अभियांत्रिकी (००) (०८) कृषि उन्नती योजना कृषि अभियांत्रिकीकरण उपअभियान (कें.पु.यो), (केंद्र हिस्सा ६० टक्के) (२४०१ २५१३) ३३ अर्थसहाय्य	मागणी क्रमाक:- डी-३ २४०१ पीक संवर्धन, (००)११३-कृषि अभियांत्रिकी (००) (१६) कृषि उन्नती योजना कृषि अभियांत्रिकीकरण उपअभियान (कें.पु.यो), (राज्य हिस्सा ४० टक्के) (२४०१ ८७३६) ३३ अर्थसहाय्य

अनुसूचित जाती	मागणी क्रमाक : एन-३ २४०१ पीक संवर्धन, ७८९ अनुसूचित जाती उप योजना (०१) (११) कृषि उन्नती योजना कृषि अभियांत्रिकीकरण उपअभियान (कें.पु.यो), (केंद्र हिस्सा ६० टक्के) (२४०१बी १८८) ३३ अर्थसहाय्य	मागणी क्रमाक : एन-३ २४०१ पीक संवर्धन, ७८९ अनुसूचित जाती उप योजना (०१) (१२) कृषि उन्नती योजना कृषि अभियांत्रिकीकरण उपअभियान (कें.पु.यो), (केंद्र हिस्सा ४० टक्के) (२४०१बी १९७) ३३ अर्थसहाय्य
अनुसूचित जमाती	मागणी क्रमाक : टी-५ २४०१ पीक संवर्धन, ७९६ जनजाती उप योजना (०१) जनजाती क्षेत्र उप योजनांतर्गत योजना राज्य योजनांतर्गत योजना, (०१) (११) कृषी उन्न्ती योजना कृषि यांत्रिकीकरण उपअभियान (कें.पु.यो), (केंद्र हिस्सा ६० टक्के) (२४०१ए ४५९), ३३ अर्थसहाय्य	मागणी क्रमाक : टी-५ २४०१ पीक संवर्धन, ७९६ जनजाती उप योजना (०१) जनजाती क्षेत्र उप योजनांतर्गत योजना राज्य योजनांतर्गत योजना, (०१) (१०) कृषी उन्न्ती योजना कृषि यांत्रिकीकरण उपअभियान (कें.पु.यो), (राज्य हिस्सा ४० टक्के) (२४०१ए ४४१), ३३ अर्थसहाय्य

९. सदर शासन निर्णय महाराष्ट्र शासनाच्या या संकेतस्थळावर उपलब्ध करण्यात आला असून त्याचा संकेतांक २०२३०७२११६२९२६३८०१ असा आहे. हा आदेश डिजीटल स्वाक्षरीने साक्षांकित करुन काढण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने ,

MAHENDRA SOPAN GHADGE

Digitally signed by MAHENDRA SOPAN GHADGE
DN: c=IN, o=GOVERNMENT OF MAHARASHTRA, ou=AGRICULTURE AND ADF DEPARTMENT, 2.5.4.20=9847eac29efa7aa62661b16d1619a1bfaf6d99b23ec6836d8d498d0797965898, postalCode=400032, st=Maharashtra, serialNumber=761BD1B7183B95814545ACE2DBF80778C68C7EE4EF46BAA6EA9B8BD1F47C2642, cn=MAHENDRA SOPAN GHADGE
Date: 2023.07.25 16:37:56 +05'30'

(महेंद्र घाडगे)

अवर सचिव, महाराष्ट्र शासन

प्रति-:

१. मा. मंत्री (कृषि), मंत्रालय, मुंबई-३२.
२. अ.मु.स.(वित्त), वित्त विभाग, मंत्रालय,मुंबई-३२.
३. अ.मु.स.(नियोजन), नियोजन विभाग, मंत्रालय,मुंबई-३२.
४. प्रधान सचिव (कृषि), कृषि व पदुम विभाग, मंत्रालय,मुंबई-३२.
५. आयुक्त (कृषि), कृषि आयुक्तालय,महाराष्ट्र राज्य, पुणे.
६. सर्व संचालक/सह संचालक, कृषी आयुक्तालय, महाराष्ट्र राज्य, पुणे-१.
७. विभागीय कृषि सह संचालक (सर्व).
८. जिल्हा अधिक्षक कृषि अधिकारी (सर्व).
९. महालेखापाल, महाराष्ट्र १/२, मुंबई/नागपूर (लेखा परिक्षा) /(लेखा व अनुज्ञेयता).
१०. माहिती व जनसंपर्क संचालनालय, मंत्रालय, मुंबई-३२.
११. नियोजन विभाग (का-१४३१) मंत्रालय, मुंबई-३२.
१२. वित्त विभाग (व्यय-१ व अर्थसंकल्प - १३) मंत्रालय, मुंबई- ३२.
१३. निवड नस्ती (कार्यासन -८ अे).

सन २०२३-२४ मध्ये कृषि यांत्रिकीकरण उप अभियानांतर्गत रु.१४५००.३७ लाख किंमतीच्या वार्षिक कृती आराखड्यास मान्यता देणेबाबत.

शासन निर्णय क्रमांक कृयायो २०२३/प्र.क्र.१७५/८-अे, दिनांक २१.७.२०२३

परिशिष्ट - अ

Maharashtra

Annexure – VIII.a
RKVY - Sub-Mission on Agriculture Mechanization (SMAM)
Format - I

Rs. in Lakh

Sr No	Particulars	Total Appoved amount (As approved by SLSC) (In lakhs)
1	Name of the Components	RKVY- Sub-Mission on Agriculture Mechanization (SMAM)
2	Implementing Departments/ Agencies	Agriculture
3	Allocation of each component	11666.67
4	Project cost	**14500.37**
5	Comments of Government of India	**Supported**
6	Resolution	SLSC approved the AAP of Rs 14500.37 lakh
7	Convergence	NFSNM, NMEO ,MIDH, PKVY, SMAE.
8	Final Remarks/ Observations (If any)	The project cost is within 125 % of allocation. Approved by SLSC.

सन २०२३-२४ मध्ये कृषि यांत्रिकीकरण उप अभियानांतर्गत रु.१४५००.३७ लाख किंमतीच्या वार्षिक कृती आराखड्यास मान्यता देणेबाबत.

शासन निर्णय क्रमांक कृयायो २०२३/प्र.क्र.१७५/८-अे, दिनांक २१.७.२०२३

परिशिष्ट - ब

Maharashtra

Annexure – VIII.b
RKVY - Sub-Mission on Agriculture Mechanization (SMAM)
Format - II

Rs. in Lakh

Sr No.	Name of the Activities/ Projects/ Sub Components	Physical Outlay as approved by SLSC (No./Units/etc	Financial Outlay as approved by SLSC (Rs. In lakh)	Final Remarks/ Observations of SLSC
A	Promotion and Strengthening of Agricultural Mechanisation through Training, Testing and Demonstration. (100:00)			
	1) New Technology machines/equipments demos (drones @ Rs.6000/ha)	1000 Ha.	60.00	
B	Financial Assistance for Procurement of Agriculture Machinery and Equipment (60:40)			
	1) Tractor	6350 No.	7937.50	
	2) Power tiller	1398 No.	1188.30	Approved by SLSC
	3) Self propelled machines	234 No.	147.42	
	4) Tractor driven implements	3985 No.	2510.55	
	5) Animal / manual drawn machines	626 No.	62.60	
	6) PP Power/tractor operated	269 No.	336.25	
	7) Horti./Post Harvest Equipment's	611 No.	763.75	
	Total (B)		12946.37	
C	Farm Machinery Banks for Custom Hiring (60:40)			
	a) Upto 10 lakh	125 No.	500.00	
	b). Drones	160 No.	640.00	
	Total (C)	285 No.	1140.00	
D	Administrative Cost	--	354.00	
	Total (A+B+C+D)		**14500.37**	**Approved by SLSC**